

Bibliografie příspěvků k dějinám východních Čech v periodických publikacích vydávaných východočeskými institucemi v roce 2020

Cílem této rubriky je výběrově postihnout regionálně-historickou a vlastivědnou produkci odborných institucí (muzea, galerie, archivy, vysoké školy či územní pracoviště Národního památkového ústavu) působících na území východních Čech, případně těch, které se této tematiky svou odbornou a vydavatelskou činností dotýkají. K takovým přesahovým periodikům patří například sborník Havlíčkobrodsko (vydává Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod), který se primárně věnuje oblasti Vysočiny, avšak v úzké návaznosti na region východních Čech. Naproti tomu Východočeské listy historické (vydává Univerzita Hradec Králové), původně zaměřené na dějiny východních Čech, se postupně tomuto územnímu záběru vzdalují a orientují se na širší prostor. Z tohoto důvodu jsou v jeho případě níže uvedeny pouze studie týkající se sledovaného regionu.

V rámci tohoto čísla Východočeského sborníku historického jsou prezentovány obsahy periodik vydaných v roce 2020, přičemž v době uzávěrky nemusela být ještě všechna periodika s vročením 2020 k dispozici. V takovém případě budou obsahy doplněny v rámci dalšího čísla sborníku. Většina z níže uvedených tiskovin má přidělené číslo ISSN, které přísluší periodikům. Některé však mají přidělené pouze číslo ISBN. Zpravidla se však jedná o publikace, které vycházejí opakovaně pod stejným názvem, proto jsou do tohoto výběru zařazeny také, byť o časopis v pravém slova smyslu nejde. U bibliografického údaje je dodržována forma přehledové rubriky Českého časopisu historického doplněná o informaci, od kdy je periodikum vydáváno, s uvedením instituce, která je jeho vydavatelem (nebo se na vydávání spolupodílí). Zatímco některá periodika, jejichž bibliografii za uvedený rok zde předkládáme, jsou zaměřena čistě historicky a archeologicky s případnými přesahy do pomocných věd či specializačních oborů, jiná jsou koncipována širěji. V takovém případě jsou zahrnuty pouze citace historických a archeologických článků a studií. Zařazeny tak nejsou příspěvky zabývající se přírodovědou, současnou kulturní produkcí (divadelní představení apod.), případně prezentující výroční zprávy institucí apod.

Archeologie východních Čech (vychází od 2011; vydává Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Eliščíno nábřeží 465, Hradec Králové, 500 01)

Sv. 18, 2019:

Zemřel profesor Vladimír Wolf, s. 3–5. – Pavel BURGERT – Piotr WERENS, Broušená sekera z páskovaného silicitu typu Krzemionki z Lučice u Chlumce nad Cidlinou, s. 9–20. – David VÍCH – Marek KALÁBEK – Jana NĚMCOVÁ, Depot z pozdní doby bronzové z Třebovského hradiska u Moravské Třebové, s. 21–29. – Jan JÍLEK – Andrej LAMPRECHT, Žárový bojovnícký hrob ze sklonku starší doby římské z Vlčkova nad Lesy, okr. Nymburk, s. 30–49. – Pavel HORNÍK – Jan JÍLEK – Jiří MILITKÝ – Jiří KOMŠEK, Sídliště z doby římské v Černčicích (okr. Náchod), doklad výroby kolínkovitých spon a nákončí opasku na přelomu starší a mladší doby římské?, s. 50–74. – David VÍCH – Jan JÍLEK – Jan VOLF – Petr ŠÍDA – Martin HOLUB – Jan NOVÁK – Marcin BIBORSKI – Mateusz BIBORSKI – Pavel HORÍK – Jiří MILITKÝ, Sídliště z doby římské v Cerekvici nad Loučnou, s. 75–204. – Jan MUSIL, Nálezy tzv. diamantových palcátů na Chrudimsku, s. 205–217. – Dominik DĚCKÝ, Předběžná zpráva o výzkumech VČM v Pardubicích na neolitické lokalitě v Libišanech (okr. Pardubice) v první polovině roku 2019, s. 221–264. – Radek BLÁHA, Středověká sekera ze Mžan, s. 265–267. – Radek BLÁHA, Podkova z Charbuzic, s. 268–269. – Petr ČECHÁK, 120 let od mamutího objevu ve Svobodných Dvorech, s. 270–275.

Havlíčkobrodsko (vychází od 1971; vydávají Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, Havlíčkovo náměstí 19, Havlíčkův Brod, 580 01 – Moravský zemský archiv v Brně, Státní okresní archiv Havlíčkův Brod, Kyjovská 1125, Havlíčkův Brod, 580 01)

Sv. 34, 2020:

Antonín HEŘMAN, Ledčeský pán Adrian hrabě von Enckevoirt a jeho rod, s. 9–43. – Petr VILÍM, Panství Maleč – osudy majitelů a jejich poddaných, s. 44–88. – Alena JINDROVÁ, Komu být věren? Malé město ve velké válce, s. 89–110. – Miloš TAJOVSKÝ (ed.), Korespondence Ferdinanda Českého a Josefy Menšíkové, s. 111–140. – Filip PLAŠIL, Polenská stopa Karla Havlíčka Borovského, s. 141–158. – Pavel ROUS, Michal z Německého Brodu, zvaný de Causis, s. 159–168. – Dušan PELÚCH st., O osudu sbírky skla Jaroslava Císaře, s. 169–174. – Jaroslav HOLÝ, Josef Alois Zelený – redaktor, pedagog, spisovatel, s. 175–180. – Michal ROZHONĚ, Rodinná kronika JUDr. Františka Slámy, s. 181–188.

Chrudimské vlastivědné listy (vychází od 1996; vydává Regionální muzeum v Chrudimi, Široká 86, Chrudim 537 01)

Roč. 29, 2020, č. 1:

Pavel KOBETIČ, Chrudim – domovská obec Ing. Rudolfa Ressler (k 60. výročí úmrtí pravnuka vynálezce lodního šroubu Josefa Ressler), s. 3–5. – David NOVOTNÝ, Poškození soch v Heřmanově Městci v popřevratovém roce 1919, s. 6–14.

Roč. 29, 2020, č. 2:

Vlastislav SMUTNÝ, Četnická stanice Medlešice, s. 3–7. – Pavel KOBETIČ, Tři chrudimské památníky 2. světové války (a jeden nerealizovaný), s. 8–10. – Petr BOČEK, Historie a současnost Státního okresního archivu Chrudim (1. část), s. 11–18. – Alena DUFKOVÁ, Z muzejních depozitářů. Porcelán z Královské manufaktury v Kodani, s. 19–20.

Roč. 29, 2020, č. 3:

Petr BOČEK, Historie a současnost Státního okresního archivu Chrudim (2. část), s. 3–10. – Pavel KOBETIČ, Aktuálně o chrudimských čestných občanech aneb: šest jich za dvacet let přibylo, dva ubyli a jeden byl (pro jistotu) potvrzen, s. 11–16. – Lenka ŠVANDOVÁ MARŠÁLKOVÁ, Dva rukopisné graduály ze sbírek Regionálního muzea v Chrudimi, s. 17–20.

Roč. 29, 2020, č. 4:

Petr BOČEK, Historie a současnost Státního okresního archivu Chrudim (3. část), s. 3–12. – Pavel KOBETIČ, Jan Hlína a chrudimské muzeum (drobný příspěvek k nedožitým 95. narozeninám), s. 12–18. – Alena DUFKOVÁ, Z muzejních depozitářů. Keramické vázy Anny Boudové Suchardové, s. 18–20.

Roč. 29, 2020, č. 5:

David NOVOTNÝ, O knižecí svatbě, památkové péči a všímavých učitelích. K osudům mobiliáře zámku Chroustovice a hradu Rychmburk v letech 1919–1929, s. 3–10. – Jan ŠKVRŇÁK, Rod erbu lekna z Mrdic a Heřmanova Městce. K polozapomenuté genealogické souvislosti, s. 11–17. – Iva KOPECKÁ, Podmalby na skle ze sbírek Regionálního muzea v Chrudimi, s. 18–20.

Roč. 29, 2020, č. 6:

Radek LUNGA, Kdo je autorem gotického zvonu v Chrudimi?, s. 3–8. – Pavel KOBETIČ, Na co navazují Chrudimské vlastivědné listy a Chrudimský vlastivědný sborník, s. 8–11. – Veronika LÁNSKÁ, Klub velocipedistů chrudimských, s. 12–19.

Chrudimský vlastivědný sborník (vychází od 1996; vydává Regionální muzeum v Chrudimi, Široká 86, Chrudim 537 01)

Roč. 24, 2020:

Václav POCHOBRADSKÝ, Rok na statku, s. 3–70. – Josef TEJKL, Heřmanoměstské cechy ve světle urbáře panství Heřmanův Městec a Stolany z 1658, s. 71–101. – Zdeněk LUFTMAN, Hydrodynamické pohony vysokozdvížných vozů Transporty n. p. Chrudim, s. 103–144. – David RICHTER, Přestavba kostela Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi v letech 1873–1880 ve světle písemných pramenů, s. 145–184. – Pavel KOBETIČ, Chrudimské muzeum a retrospektivní regionální bibliografie historické a vlastivědné literatury, s. 185–197.

Královéhradecko (vychází od 2004; vydává Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Eliščíno nábřeží 465, Hradec Králové 500 03 – Státní oblastní archiv v Zámruku – Státní okresní archiv Hradec Králové, Škroupova 695/2, Hradec Králové, 500 02)

Sv. 11, 2020:

Petr BĀRTÍK – Karolína KEJVALOVÁ – Petr POLEHLA, Královéhradecké osobnosti v díle Viktorina Rhacotoma Vodňanského Reginae Hradecii topographia z roku 1595, s. 11–16. – Radek BLÁHA, Zprávy o starých archeologických nálezích na Velkém náměstí v Hradci Králové a jejich využití pro poznání vývoje města, s. 17–28. – Ladislav HOLOUBEK, Profesor Josef Cibulka (1886–1968) a jeho působení v královéhradecké diecézi, s. 29–35. – Pavla KORITENSKÁ, Být učitelem je posláni: Zdenka a Jaroslav Vojtěchovi, s. 37–46. – Zdenka KULHAVÁ, Kristian Stefan (1819–1892) – pedagog a vlastenec, s. 47–54. – Klára LUKÁŠOVÁ, Po stopách podnikatelské rodiny Steinský-Sehnoutka ve východočeském regionu, s. 55–65. – Miroslav MIKULKA, Jak vypadala vesnice Prasek ve středověku a raném novověku?, s. 67–72. – Jiří PAVLÍK, Zapomenutá revolta v Prasku 1848–1849, s. 73–75. – Petr POLEHLA, Kostel sv. Máří Magdaleny v Ledcích, s. 77–88. – Jiří SLAVÍK – Jaroslav ŠŮLA, Přerovský rodák legionář Jan Gayer a Gayerova kasárna v Hradci Králové, s. 89–95. – Josef ŠRÁMEK, Cesta Josefa Simona k historii prusko-rakouské války. Dějepisectví válečného roku 1866 mezi monarchií a republikou, s. 97–108. – Magdaléna ŠUSTOVÁ, Činnost školního inspektora Gustava Wernera na středních školách v Královéhradeckém kraji v letech 1939–1945, s. 109–114. – Jana VOJTÍŠKOVÁ, K vykonávání hradeckého hrdelního práva zvláště v období 16.–18. století, s. 115–131. – Ladislav ZIKMUND-LENDER, Proč neměl Hradec Králové světelnou fontánu?, s. 133–145.

Krkonoše – Podkrkonoší: vlastivědný sborník (vychází od 1963; Muzeum Podkrkonoší v Trutnově, Školní 150, Trutnov, 541 01 – Státní oblastní archiv v Zámrsku – Státní okresní archiv Trutnov, Komenského 128, Trutnov 1, 541 01 – Krkonošské muzeum Správy KRNP, Husova 213, Vrchlabí, 543 01 – Vlastivědný kroužek Krkonoš a Podkrkonoší, Muzeum Podkrkonoší v Trutnově, Školní 150, Trutnov, 541 01)

Sv. 24, 2020:

Vlastimil MÁLEK – Ondřej VAŠATA, Život a běh Antonína Tichého, s. 17–26. – Ondřej VAŠATA – Vlastimil MÁLEK, Výběrová bibliografie prací Antonína Tichého, s. 27–32. – Jiří DVORÁK, Antonín Tichý a časopis Krkonoše – Jizerské hory, s. 33–36. – Günter FIEDLER, Krakonoš z východních Čech, s. 37–39. – Václav JIRÁSEK, Není Tonda jako Tonda, s. 41–45. – Dana FÜGNER URBÁŠKOVÁ – Zdeněk JIRÁSEK, Pohled odsunutých Němců na jejich bývalou domovinu – Trutnovsko, s. 49–69. – František IŠA, K nejstarší dochované pečeti města Trutnova, s. 71–83. – Vilém KMUNÍČEK, Jan Weiss – k tvůrčí metodě, s. 85–93. – Tomáš KORBEL, Rozhledna na Žalém: „Česká bašta“ v Krkonoších, s. 95–113. – Vlastimil MÁLEK, Práci k socialismu. Krkonošská výstava Trutnov 1949, s. 115–175. – Jaroslav ŠŮLA, Nepokoje v pěti žacléřských vsích v letech 1562–1569 (Historie vzniku svobodných rychet na Trutnovsku v XV. století a jejich zániku v XVI. století), s. 177–191. – Pavel TAŠEK, Žacléřsko za válek o rakouské dědictví (1740–1745), s. 193–219. – Ondřej VAŠATA, Češi pod Černou horou. Z historie české menšiny na Maršovsku před rokem 1945, s. 221–251. – Pavel R. ZAHRADNÍK, Ke vzniku a podobě trutnovského vikariátu v 17. a 18. století. Příspěvek k dějinám nižší církevní správy v Krkonoších a Podkrkonoší, s. 253–273. – František JIRÁSKO, Černínové, Podkrkonoší a Krkonoše, s. 277–285. – Vilém KMUNÍČEK, Luboš Zelený – průřez literární tvorbou, s. 287–299. – Klára LUKÁŠOVÁ, Z historie panství Stárkov a Skály. Po stopách rodu Čertorejských z Čertorej, s. 301–307. – Petra ONDRYÁŠOVÁ, Příspěvek k počátkům spolkového života v Horní Kalné, s. 309–317. – Ondřej TŮMA, Nález bronzového depotu na Královédvorsku, s. 319–323. – Jiří UHLÍŘ, Igo Etrich (1879–1967), průkopník letectví, vynálezce a konstruktér letadel, a počátky aviatiky na Jaroměřsku (1910–1914), s. 325–335. – Vlastimil MÁLEK, Úmrtí prof. PhDr. Vladimíra Wolfa, s. 339–345. – Ondřej VAŠATA, Za Antonínem Justem, s. 343–345. – Jiří LOUDA, Za Miloslavem Bartošem, s. 346. – Jiří LOUDA, Dodatek k výběrové bibliografii Miloslava Bartoše, s. 347–349. – Ivo ŁABOREWICZ, Krzysztof Radosław Mazurski (1946–2016), s. 350. – Vlastimil MÁLEK, Trutnovský sběratel a mecenáš Václav Petira (1941–2018), s. 351–352. – Ondřej VAŠATA, 70 let Karla

Nývlta, s. 353. – Vlastimil MÁLEK, Zasedání Kladské komise historiků v roce 2016, s. 354–357. – Vlastimil MÁLEK, Kladská komise historiků v roce 2019, s. 358–360. – Dana HUMLOVÁ, Jan Václav Bergl – z malého města až na císařský dvůr, s. 361–362.

Orlické hory a Podorlicko. Sborník vlastivědných prací: přírodou, dějinami, současností (vychází od 1968; vydává Muzeum a galerie Orlických hor, Jiráskova 2, Rychnov nad Kněžnou, 516 01)

Sv. 27, 2020:

Martina BEKOVÁ, Předchůdci těžebních společností v masteckém lomu a problematika ojedinělých nálezů broušené industrie na Rychnovsku, s. 39–52. – Jan ŠKODA, Objev dvojice dosud neznámých pramenů k počátkům osídlení a dějinám výroby skla na horním toku Divoké Orlice – díl II. gruntovní kniha Zelenky (Grünbornu) 1613–1699, s. 53–93. – Václav BARTUŠEK, Joachimus a S. Adalberto, SchP. František Fridrich Bartsch – významný piarista z regionu Kladska a Orlických hor (* 4. 10. 1660 Mezi lesí v Kladsku, † 7. 8. 1737 Mikulov na Moravě, 16. provinciál piaristické provincie Germania 1718–1721), s. 95–108. – Petr HLAVÁČEK, Kantorský rod Michaličků – prameny a literatura, s. 109–123. – Jiří HOSTINSKÝ, Šlechtický rod Sagnerů z Eisbergu do Třetice, s. 125–128. – Lucie VRLOVÁ, Historie náboženské obce církve Československé (husitské) v České Třebové, s. 129–145. – Vojtěch BRÁDLE, Poznámky k numismatickým sbírkám muzeí Rychnovska I (Městské muzeum v Kostelci nad Orlicí), s. 147–156. – Bohumír DRAGON, Jiří Mach sedmdesátníkem, s. 159–160.

Rodným krajem (vychází od 1990; vydává Městské kulturní středisko Červený Kostelec ve spolupráci s Vlastivědným spolkem Červený Kostelec, Žižkova 365, Červený Kostelec, 549 41)

Sv 60, 2020:

Zdeněk JIRÁSEK, Smuteční projev pronesený na pohřbu Prof. PhDr. Vladimíra Wolfa v Trutnově 3. 1. 2020, s. 3. – Marie NYKLÍČKOVÁ, Střípky z historie Obce Provodova-Šonova, s. 7–9. – Helena SOBKOVÁ, Další důkaz o tom, kde stálo pravé Staré bělidlo, s. 9–10. – Richard ŠVANDA, Svobodní zednáři a Náchodsko, s. 11–13. – Petr BIBRLE, Pokladní kniha Sboru dobrovolných hasičů v Újezdci (Lhota pod Hoříčkami), s. 13–14. – Pavlína ŠVANDOVÁ, Z pokladů knihovny Muzea Náchodska: Steyerisches Rasperwerk Konrada Mautnera, s. 15–16. – Martina ZÁLIŠOVÁ – Helena DUCHÁČOVÁ, Uchovávaní památky a odkazu Boženy Němcové v České Skalici, s. 16–18. – Petr BIBRLE, 650 let je stará první písemná

zmínka o obci Litoboř, s. 18–20. – Aleš FETTERS, Před devadesáti lety zemřel Alois Jirásek, s. 21–23. – Jan BARTÁK, Před 85 lety byla slavnostně otevřena sokolovna v Hronově, s. 23–25. – Karel NÝVLT, Tovární hasičský sbor TEPNA 12 Červený Kostelec, s. 25–29. – Jiří UHLÍŘ, Božena Němcová inspirací pro umění (1842–2020), s. 30–32. – Václav JIRÁSEK, O svatoňovickém Šichtamtu, který byl založen před 220 lety roku 1800, s. 36–39. – Klára LUKÁŠOVÁ, Josef Němec jako nezlomný penzista i milující dědeček, s. 42–44. – Dagmar BRÁZDOVÁ, Rusíni mezi námi – jak s Čechy a Slováky osvobozovali Československo, s. 44–48. – Jiří STACH, Bohumil Palma – zapomenutý malíř kraje Al. Jiráska, B. Němcové a bratří Čapků, s. 48–50. – Lidmila KUBINOVÁ, Hronovský rodák Ing. arch. Jindřich Freiwald, s. 50–53. – Věra VLČKOVÁ, Českoskaličtí učitelé ve vzpomínkách pana Arnošta Víta, s. 53–57. – Oldřich NERMUŤ – Vojtěch KÁBRT, Oldřich Nermuť, fotograf kraje, jemuž říkáme rodný, s. 57–58. – Aleš FETTERS, Odešel běloveský patriot, s. 59. – Richard ŠVANDA – Pavlína ŠVANDOVÁ, K sedmdesátým prvním narozeninám pana Borise Ekra, s. 60.

Východočeské listy historické (vychází od 1997/č. 11; vydává Univerzita Hradec Králové, Historický ústav Filozofické fakulty, Rokitanského 62, Hradec Králové, 500 03)

Sv. 41, 2019:

Dana FÜGNER URBÁŠKOVÁ – Zdeněk JIRÁSEK, Odsunutí broumovští Němci a jejich pohled na bývalou domovinu, s. 31–52. – Pavel HORÁK, Úloha akčních výborů Národní fronty v Hradci Králové v únoru 1948, s. 53–71. – Petr SEDLÁČEK, Tzv. Listina Václava IV. z 25. března 1397 aneb Konfirmace listiny Oldřicha z Lichtenburka pro Ronov nad Doubravou z 22. ledna 1307. Diplomatický, paleografický a jazykový rozbor, s. 75–85.

Sv. 42, 2019:

Pavel Otmar KRAFL – Lenka BLECHOVÁ, Dvě neobvyklé konfraternitní listiny řeholních kanovníků z roku 1401. Diplomatický popis, s. 67–74. – Petr SEDLÁČEK, Jazykově české listiny východočeských archivů z doby Václava IV., s. 75–86. – Jiří MARTÍNEK, Otázka Kladska a česká geografie (v 1. pol. 20. stol.), s. 87–97.

Sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích (vychází od 2006; vydává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích, Příhrádek 5, Pardubice, 531 16):
Roč. 18, 2019:

Tomáš ČURDA, Pardubičky, Pardubice – argumenty oprávněné či zpozdilé?, s. 7–19. – Zdeňka KRATOCHVILOVÁ, Z historie obce Smrček, s. 20–25. – Matouš KRÁTKÝ, Překvapivý objev artefaktů ze starověkého Egypta ve sbírce muzea v Přelouči, s. 26–31. – Jan KRÁTKÝ, Historie Rutvasu, aneb exkurz do života lidí na základě účetních knih obce, s. 32–41. – Jan KRÁTKÝ, Krajina Kladrub na Labem na seznamu světového dědictví UNESCO, s. 42–43. – Jan KRÁTKÝ – Aleš PAPÁČEK, Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem z ptačí perspektivy, s. 44–50.

Mgr. David Richter

Fakulta filozofická Univerzity Pardubice

e-mail: richter@muzeumcr.cz